

خود استفاده نمایند. این کتاب می‌تواند به عنوان منبع درسی در مقاطع تحصیلات تکمیلی رشته‌های آبخیزداری، علوم خاک، آبیاری و زهکشی و محیط زیست در دروسی از قبیل مدل‌های فرسایش و رسوب، حفاظت خاک پیشرفته، موضوعات خاص در آلودگی آب و خاک، مواد رادیواکتیو و محیط زیست به کار رود. بعلاوه کتاب مورد بحث، مبنای خوبی برای دانشجویان و پژوهشگرانی است که در صدد طراحی رساله یا طرح پژوهشی خود در زمینه منشاءیابی هستند.

در کنار نقاط قوت ذکر شده، اشکالاتی هر چند کم در کتاب مشاهده می‌شود که عمدتاً مربوط به نگارش است و امید است در چاپ‌های بعدی برطرف شود. یکی از ایرادات، غیریکنواخت بودن رفرنس‌دهی داخل متن است. در برخی قسمت‌ها، ذکر منابع بسیار زیاد در حد مقاله پژوهشی است. در مقابل، اضافه کردن مرجع در پاراگراف‌هایی که فاقد رفرنس هستند، کیفیت نوشتار را ارتقاء خواهد داد. از زاویه‌ای دیگر، تنوع رفرنس استفاده شده در فصول ۱، ۲، ۳ و ۵ زیاد و قابل تقدیر است، در حالی که، تعداد رفرنس‌های فصل چهارم بسیار محدود است. به ندرت، مشکلاتی از نظر ارائه معادل انگلیسی کلمات نیز مشاهده می‌شود. مثلاً برای کلمه میانگین، معادل انگلیسی ارائه شده است در حالی که، مناسب بود برای برخی از کلمات تخصصی‌تر، معادل انگلیسی ارائه می‌شد. طولانی بودن برخی از پاراگراف‌ها (حتی در حد دو صفحه) یکی از ایرادات است که نیاز به بازبینی دارد. مشکل دیگر، کیفیت ضعیف چند شکل (و در یک مورد جدول) و ناخوانا بودن اطلاعات داخل و حاشیه آن‌ها است که باید از طریق باز ترسیم برطرف شوند. پیشنهاد دیگری که برای چاپ‌های بعدی می‌تواند در صورت صلاحدید مولفین مورد توجه قرار گیرد تجدید نظر در طبقه‌بندی روش‌ها به ویژه از دیدگاه قدیمی و جدید و نوظهور بودن است. به عنوان فردی که با مشکلات نوشتن کتب علمی در ایران آشنایی دارد، زحمت بسیار زیاد همکاران محترم آقایان دکتر سید حمیدرضا صادقی و مهندس سعید نجفی در نگارش این کتاب را قابل تقدیر می‌داند و برای نویسندگان این اثر ارزشمند، توفیق بیشتر در نشر کتب سودمند دیگر را آرزو می‌کند.

نقد کتاب

"منشاءیابی رسوبات آبی در حوزه‌های آبخیز؛ مفاهیم، روش‌ها، و فناوری‌های نوین"

محمود عرب‌خداری^۱

کتاب "منشاءیابی رسوبات آبی در حوزه‌های آبخیز؛ مفاهیم، روش‌ها، و فناوری‌های نوین" در پنج فصل به همراه پیوستی از واژه‌های تخصصی توسط آقایان دکتر سیدحمیدرضا صادقی و مهندس سعید نجفی به ترتیب استاد و دانشجوی دوره دکتری دانشگاه تربیت مدرس نگاشته شده است. چاپ اول این کتاب توسط دانشگاه تربیت مدرس و با حمایت ستاد توسعه فناوری‌های آب، خشکسالی، فرسایش و محیط زیست به صورت رنگی در ۲۵۶ صفحه در سال ۱۳۹۳ منتشر شده و در دسترس دانشجویان، اساتید و پژوهشگران قرار گرفته است.

فصل اول به بیان کلیاتی در مورد وضعیت فرسایش خاک در ایران و ضرورت، اهداف و مبانی منشاءیابی رسوبات پرداخته است. در فصل دوم، رویکردها و روش‌های سنتی منشاءیابی و در فصل سوم روش‌های و فناوری‌های جدید منشاءیابی تشریح شده اند. فصل چهارم، در ادامه فصل سوم به ارائه روش‌های آماری و تحلیل نتایج منشاءیابی می‌پردازد و در نهایت فصل پنجم اختصاص به تشریح چند روش که به نوظهور نامگذاری شده‌اند دارد.

این اثر، اولین کتاب به چاپ رسیده در زمینه منشاءیابی رسوب در ایران است. با توجه به تعدد دانشجویان تحصیلات تکمیلی و توسعه پژوهش‌های کاربردی در زمینه فرسایش و رسوب، جای خالی چنین کتابی کاملاً محسوس بود. در تهیه این کتاب فناوری‌های گوناگون منشاءیابی از جمله استفاده از رادیو نوکلئیدها، رادیویزوتوپ‌ها، کانی‌شناسی، خصوصیات مغناطیسی و رنگ به همراه فنون آماری ویژه تحلیل آن‌ها تشریح شده‌اند.

یکی از ویژگی‌های بارز این کتاب، استفاده مولفین از نتایج پژوهش‌های خود و سایر پژوهش‌های انجام شده در ایران در کنار منابع معتبر بین‌المللی است که ارزش آن را دوچندان می‌کند. به این ترتیب خواننده با یافته‌های پژوهش‌های داخلی در کنار تجربیات جهانی آشنا می‌شود. استفاده مناسب از تصاویر و جداول، مطالب کتاب را قابل فهم‌تر ساخته و اساتید محترم می‌توانند از آن در تدریس

۱- عضو هیئت علمی پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری